

**OTTELU TUOMARIOIKEUDET JA
OTTELU TUOMAREIDEN KOULUTUS SUOMEN
TAEKWONDOLIITTOSSA**

1.1.2016

SUOMEN TAEKWONDOLIITTO RY
THE FINNISH TAEKWONDO FEDERATION

TUOMARIOIKEUDET

Suomen Taekwondoliitossa on neljä kansallisen ottelutuomarioikeuksien luokkaa ja yksi kansainvälinen luokka: D, C, B, A ja IR, joista D on alin ja A/IR korkein luokka. Suomessa järjestettävissä kansallisissa kilpailuissa IR- ja A-luokka katsotaan samaksi luokaksi.

Ylempien luokkien oikeudet ja kelpoisuusvaatimukset ovat aina alemmaa luokkaa täydentäviä. Tuomarin tuomarioikeudet voivat lisäksi olla joko aktiivisia tai passiivisia.

IR-tuomareiden oikeuksista päättää WTF omien sääntöjensä mukaisesti.

Ottelutuomarin tuomariluokituksesta päättää liiton ottelutuomarivaliokunta.

Tuomarilla on oltava voimassa oleva Suomen Taekwondoliiton lisenssi (vast.) ja toimitsijasopimus.

D-luokka

Saavutetaan käymällä ottelutuomarin peruskurssi.

- Voi toimia salikisoissa tai ilvesten monikisoissa tuomarina B-tuomarin valvonnassa (B-tuomarin "veto-oikeus").
- Ei muissa kisoissa tuomarointioikeutta (pl. C-näyttökoe).
- Voi toimia kirjaajana.
- Käytännössä "kokelasluokka".

Luokitus säilyy maksimissaan yhden vuoden ottelutuomarin peruskurssista (jos ei suorita C-näyttöä).

C-luokka

C-luokka saavutetaan näyttökokeella. C- tuomari on oikeutettu toimimaan pistetuomarina kaikissa Suomen Taekwondoliiton ja sen jäsenseurojen järjestämissä kilpailuissa.

C-luokan tuomari on lisäksi kelpoinen toimimaan keskustuomarina muissa kuin liiga-, SM- ja kansainvälisten sarjojen otteluissa.

Edellä mainitusta poiketen C-luokan tuomari voi kentän johtajana toimivan A-luokan tuomarin välittömässä valvonnassa toimia myös liiga- tai SM-sarjojen otteluiden keskustuomarina. Tällaisissa tapauksissa valvovalla A-tuomarilla on oikeus muuttaa kaikkia C-tuomarin keskustuomarina tekemiä ratkaisuja ja/tai vaihtaa keskustuomari kesken ottelun. Vastuu ottelun johtamisesta ja kaikista keskustuomarin tekemistä ratkaisuksista on A-tuomarilla.

C-tuomarin kelpoisuusvaatimukset ovat:

- Vähintään 16 vuoden ikä
- Hyväksytysti suoritettu Suomen Taekwondoliiton ottelutuomarin peruskurssi ja näyttökoe ja kaksi tuomaripäivää vuodessa.

- Lisäksi on toivottavaa, että C-tuomarilla on kokemusta valmentajana tai kilpailijana taekwondokilpailuista.

C-tuomari voidaan lähettää ulkomaan kisoihin kirjaajan / toimitsijan tehtäviin.

B-luokka

Aktiivisen B-luokan tuomari on oikeutettu:

- Toimimaan kaikissa otteluun liittyvissä tuomaritehtävissä Suomessa.
- Toimimaan liiton tuomarivaliokunnan ja kilpailun järjestäjän suostumuksen perusteella kaikissa otteluun liittyvissä tuomaritehtävissä ulkomailla.

B-tuomarin kelpoisuusvaatimukset ovat:

- Vähintään 18 vuoden ikä
- Vähintään viisi (5) tuomaripäivää kahden vuoden aikana.
- Näyttökokeen suoritus, valiokunta vahvistaa.

A-luokka

Aktiivisen A-luokan tuomari on oikeutettu:

- Toimimaan kaikissa otteluun liittyvissä tuomaritehtävissä Suomessa ja kilpailun järjestäjän suostumuksen perusteella ulkomailla.
- Oikeutettu toimimaan Suomen Taekwondoliiton tuomarivalvojana, jolloin A-tuomari on samalla velvollinen noudattamaan kaikkia liiton tuomarivalvojan koskevia ohjeita ja määräyksiä.

A-tuomari on kilpailun tuomarivalvojan pyynnöstä velvollinen toimimaan tuomaritoiminnan kypsyysnäytteen valvojana.

A-tuomarin kelpoisuusvaatimukset ovat:

- Vähintään 18 vuoden ikä
- Vähintään kuusi (6) tuomaripäivää kahden toisiaan seuraavan kalenterivuoden aikana B-tuomariksi korottamisen jälkeen.
- Tuomaritoiminnan kypsyysnäytteen hyväksytyt suorittaminen kahdessa (2) eri liiga- tai ylemmän tasoisessa liiton kilpailussa kahden (2) eri valvojan alaisuudessa enintään kahden (2) toisiaan seuraavan kalenterivuoden aikana. Valiokunta vahvistaa.
- Erityinen taekwondo-tuomarilta edellytettävä nuhteettomuus.

IR-luokka

Tuomari on IR-tuomari, kun hänellä on voimassa oleva WTF:n tuomarilisenssi. WTF:n li-senssi myönnetään, kun tuomari on hyväksyttävästi suorittanut WTF:n tuomarikurssin.

Suomen Taekwondoliiton kelpoisuusvaatimukset kansainväliselle tuomarikurssille ovat:

- Aktiivisen A-luokan tuomarioikeudet.
- Tunnetusti arvostettu toiminnassaan taekwondo-tuomarina.

Tuomarivalvoja

Liiton tuomarivalvojat eivät muodosta erillistä tuomarien luokkaa. Tuomarivalvojan oikeuksista ja velvollisuuksista on annettu erilliset ohjeet.

TUOMARIOIKEUKSIEN MUUTTAMINEN JA PASSIVOINTI

Oikeuksien alentaminen

Tuomarin tuomarioikeudet voidaan poistaa kokonaan, jos tuomarin ei voida katsoa nauttivan Suomen Taekwondoliiton tuomarilta edellytettävää luottamusta esimerkiksi vakavien sääntö- tai muiden rikkomuksien vuoksi tai jos tuomarin ei muutoin voida enää katsoa olevan kelvollinen toimimaan oikeuksiansa vastaavana tuomarina Suomen Taekwondoliiton valvomissa kilpailuissa.

IR-tuomarin oikeudet muuttuvat A-oikeuksiksi, jos WTF:n tuomarille myöntämä kansainvälinen tuomarilisenssi raukeaa.

Oikeuksien passivointi

Tuomarin tuomarioikeudet passivoidaan, mikäli tuomari ei aktiivisesti toimi tuomarina. Passiiviset tuomarioikeudet omaava tuomari ei ole oikeutettu toimimaan missään tuomaritehtävissä.

Tuomarin C-, B- tai A-oikeudet passivoidaan, jos tuomari ei ole osallistunut taekwondon kilpailusääntöjen tai niiden soveltamiskäytännön muuttumisen vuoksi järjestetyille liiton kilpailusääntöjen kertauskurssille.

Tämän lisäksi:

- D-tuomarin tuomarin tuomarioikeudet poistetaan, jos tuomari ei ole antanut C-tuomarin näyttöä 12 kuukauden kuluessa ottelutuomarin peruskurssista.
- C-tuomarin tuomarioikeudet passivoidaan, jos tuomarilla ei ole vähintään kahta (2) tuomaripäivää kalenterivuoden aikana.

- B-tuomarin tuomarioikeudet alennetaan C-oikeuksiksi, jos tuomarilla ei ole vähintään viittä (5) tuomaripäivää kahden peräkkäisen kalenterivuoden aikana. Mikäli tuomari ei täytä C-tuomarin vaatimuksia, tuomarioikeudet passivoidaan.
- A-tuomarin tuomarioikeudet alennetaan B-oikeuksiksi, jos tuomarilla ei ole vähintään kuutta (6) tuomaripäivää kahden kalenterivuoden aikana. Mikäli tuomari ei täytä B-tuomarin vaatimuksia, tuomarioikeudet alennetaan C-oikeuksiksi, mikäli tuomari ei täytä C-tuomarin vaatimuksia, tuomarioikeudet passivoidaan.

Passiivirekisterissä voi olla enimmillään kaksi vuotta.

Oikeuksien palauttaminen ja aktivointi passiivirekisterissä olon aikana:

- Tuomarioikeudet aktivoidaan, kun tuomari on suorittanut liiton kilpailusääntöjen perus- tai kertauskurssin. Kurssin suorittamisen jälkeen tuomariluokitus palautetaan passivointia edeltäneeseen tasoon.
- IR-oikeudet omaavalle tuomarille voidaan myöntää kansalliset ottelutuomarioikeudet C-, B- tai A-luokkaan liiton ottelutuomarivaliokunnan harkinnan mukaan.

Menettely

- Tuomarioikeuksien passivoinnista ja alentamisesta päättää liiton ottelutuomarivaliokunta kerran vuodessa kunkin kalenterivuoden alussa.
- Tuomarioikeuksien aktivoinnista ja palauttamisesta päättää liiton ottelutuomarivaliokunta tarpeen mukaan.

TUOMARIKOULUTUS

Suomen Taekwondoliiton tuomareiden peruskoulutusjärjestelmä sisältää tuomarikurssin ja tuomaritoiminnan kypsyysnäytteen. Tämän peruskoulutuksen lisäksi liitto järjestää tarpeen mukaan kertauskursseja. Kansainvälisten tuomareiden koulutuksesta huolehtii WTF.

Tuomarikurssi

Ottelutuomarin peruskurssin hyväksytysti suorittanut saa tuomarin D-oikeudet.

Tuomarikurssin ja siihen liittyvän näyttökokeen hyväksytysti suorittanut saa tuomarin C-oikeudet. Peruskurssi antaa valmiudet toimia taekwondo-ottelun kaikissa tuomari tehtävissä. Peruskurssin jälkeen C-tuomarikokelaan on annettava käytännön näyttö liiton vähintään B-tuomarin valvonnassa yhdessä harrastaja- tai liigatason ottelukilpailussa. Näyttökoe ei voi suoritaa ns. salikilpailussa. Korottamisesta päättää kilpailun tuomarivalvoja kokeen arvioijan esityksestä, valiokunta vahvistaa.

Näyttökoe on suoritettava yhden vuoden kuluessa tuomarikurssille osallistumisesta.

Kurssi on tarkoitettu erityisesti tuomarin urasta kiinnostuneille, mutta kurssi on erittäin hyödyllinen myös kilpailijoille ja valmentajille, jotka haluavat luulojen ja uskomusten sijasta todellista tietoa pisteiden antokriteereistä ja tuomarien

ajatusmalleista sekä ohjeista ottelua ja sen kulkua tuomarin näkökulmasta arvioitaessa.

Kurssi sisältää teoriaosuuden ja -kokeen sekä käytännön harjoittelun.

Luokan korotus B-luokkaan

B-luokkaan korottamiseksi on suoritettava näyttökoe. Korottamisesta päättää kilpailun tuomarivalvoja kokeen arvioijan esityksestä, valiokunta vahvistaa.

Luokan korotus A-luokkaan

Tuomaritoiminnan kypsyysnäytteen hyväksytysti suorittanut voi saada tuomarin A-oikeudet. Kypsyysnäyte on tarkoitettu niille B-tuomareille, jotka ovat soveltuvia kaikkein vaativimpiin tuomariatehtäviin ja tuomarivalvojana toimimiseen ja jotka ovat valmiita ottamaan erityistä vastuuta tuomaritoiminnan johtamisesta ja kehittämisestä kilpailuissa ja sen ulkopuolella.

Tuomaritoiminnan kypsyysnäyte ei ole kurssi, vaan se on näyttökoe, jossa tuomari toimii kilpailuolosuhteissa kaikissa tuomariatehtävissä kokeneempien tuomareiden erityisessä valvonnassa. Kypsyysnäytteen hyväksytysti suorittanut tuomari kykenee:

- toimimaan oikein ja häkeltymättä vaikeissakin keskustuomarin toimintaan liittyvissä tilanteissa;
- tekemään itsenäisesti perusteltuja ratkaisuja sääntöjen soveltamiseen liittyvissä tilanteissa;
- lukemaan ottelua keskimääräisesti arvioiden virheettömästi;
- perustelemaan heti ja lopullisesti kaikki tekemänsä ottelun kulkuun tai lopputulokseen liittyvät ratkaisut;
- johtamaan tuomarikenttää ja koko kilpailun tuomaritoimintaa objektiivisesti ja varmallalla tavalla;
- olemaan hyvänä esimerkkinä kaikessa tuomaritoiminnassa.

Hakumenettely

D-, C-, B- ja A-tuomareiden koulutuksesta vastaa liiton ottelutuomarivaliokunta liiton toimintasuunnitelman mukaisesti. Tuomarit kansainväliselle tuomarikurssille valitsee ottelutuomarivaliokunta.

Tuomarikurssi järjestetään liiton toimintasuunnitelman mukaisesti yhden tai useamman kerran kalenterivuodessa.

Ottelutuomarivaliokunta kutsuu A-tuomarin näyttökokeeseen soveltuvaksi katsomansa B-tuomarit. Yhdessä kilpailussa voi kypsyysnäytteen antaa enintään kaksi (2) B-tuomaria.

Ottelutuomarivaliokunta sopii yhdessä kutsutun tuomarin kanssa kypsyysnäytteen antamisen ajankohdasta ja paikasta. Tuomarikurssille tai

kypsyyskokeeseen osallistuvalla on kokeen jälkeen oikeus saada jäljennös koearvostelustaan.